

2025

MÁRKAKŐ Kft.

Piliscsaba I. mészkőbánya

NATURA 2000 HATÁSBECSLÉSI DOKUMENTÁCIÓ

Vizsgált terület:

Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039) különleges
természetmegőrzési terület (SAC)

Tartalom

1. AZONOSÍTÓ ADATOK.....	3
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége.....	3
1.1.1. A hatásbecslési dokumentációt készíti	3
1.1.2. Az érdekelt neve (megnevezése), lakhelye (székhelye),.....	4
1.1.3. Érintett területre vonatkozó alapadatok.....	4
2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET	6
2.1 A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv vagy a beruházás várhatóan hatással van	6
2.2 Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak, illetve élőhelytípusoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a terv vagy beruházás.....	6
3. A TERV VAGY BERUHÁZÁS	13
3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv vagy beruházás bemutatása, céljának meghatározása	13
3.2. A terv vagy beruházás mérete, jelentősége, tervezett időtartama.....	13
3.3. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása	13
3.4. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása (felvonulási létesítmények, anyag-nyerőhelyek, a szállítás vagy egyéb személy- és gépjárműforgalom zavaró hatása stb.)	14
3.5. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges létesítmények ismertetése.....	15
3.6. A terv vagy beruházás hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése	15
3.6.1. Kistáji természeti adottságok.....	15
3.6.2. A terület elhelyezkedése, a tágabb környezet természetvédelmi értékei	16
3.6.3. A terv vagy beruházás hatásterületén lévő jelenlegi természeti állapot ismertetése a terepbejárás tapasztalatai alapján.....	18
3.7. A terv vagy beruházás társadalmi, gazdasági következményeinek leírása	29
4. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI	29
4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében.....	29
4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása és mértéke, bemutató térképmellékletekkel.....	30
4.2.1. Jelölő fajok:	30

9.2.1.	Jelölő élőhelyek.....	41
10.2.1.	Egyéb védett fajok:	43
11.2.1.	A kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások becsült mértéke	45
12.	ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSSZERŰ) MEGOLDÁSOK	46
4.1.	A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása (a térbeli kiterjedés, elhelyezkedés, nagyságrend, módszer szempontjából).....	46
12.2.	A szóba jöhető alternatív megoldások megvalósítását megnehezítő vagy kizáró okok leírása	46
13.	A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI.....	47
4.1.	A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése.....	47
4.2.	A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá.....	47
14.	A KEDVEZŐTLEN HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE	47
15.	KIEGYENLÍTŐ (KOMPENZÁCIÓS) INTÉZKEDÉSEK	47
16.	FELHASZNÁLT IRODALOM	48
17.	ALÁÍRÓLAP	49

1. Azonosító adatok

1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége

1.1.1. A hatásbecslési dokumentációt készíti

Készítette:

Név:

Pósán Gergely Gábor
(okl. természetvédelmi mérnök)

Csetőné Bozó Teréz
(okl. környezetmérnök)

Hegedűs József
(okl. környezetmérnök)

Katkó Lajos
(okl. természetvédelmi mérnök)

Kaszás-Nagy Gyula
(okl. környezetmérnök)

Cégnév:

Bányagép Kft.

Székhely:

2234 Maglód, Sugár utca 120.

Telefonszám

70/881 2000

1.1.2. Az érdekelt neve (megnevezése), lakhelye (székhelye),

Az engedélykérő neve:	MÁRKAKŐ Betonelem és Műkögyártó Kft.
Székhelye:	2080 Pilisjászfalu, Bécsi út 038/3
Cégjegyzékszám:	13-09-107818
Adószáma:	10317015-2-13.
KÜJ:	100 189 175
Telefon:	+36 26 709 069

1.1.3. Érintett területre vonatkozó alapadatok

Bányaüzem neve:	Piliscsaba I. mészkőbánya
Bányatelek neve:	„Piliscsaba I. mészkő” védnevű bányatelek
Helyrajzi szám:	Pilisjászfalu 042/1; 043; 044/7 (iroda, szociális épület 0,38/3 és 040/8)
Bányatelek területe:	9 ha 8048 m ²
Fedőlapja:	+306,0 mBf
Alaplapja:	+200,0 mBf
Engedélyezett kitermelés volumene:	130 000 m ³ /év

Helyrajzi szám	művelési ág	minőségi osztály	Terület nagysága
Ingatlan tulajdonos: Bogár József Olivér			
Pilisjászfalu 043	a Kivett anyagbánya	-	6 ha 3819 m ²
	c Kivett saját használatú út	-	3157 m ²
	g Kivett bányauzem	-	4 ha 5051 m ²
	j legelő	4	587 m ²
	k Kivett bányauzem	-	1906 m ²
	l legelő	4	587 m ²
Pilisjászfalu 042/2	erdő	6	2 ha 4348 m ²
	a erdő	4	3 ha
	b Kivett út	-	491 m ²
	c erdő	6	6400 m ²
Ingatlan tulajdonos: Uzsoki András			
Pilisjászfalu 044/7	fásított terület	6	144 m ²

1.1. táblázat: A vizsgált terület ingatlan nyilvántartási adatai

2. Az érintett Natura 2000 terület

2.1 A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv vagy a beruházás várhatóan hatással van

A felülvizsgált tevékenység kis mértékben érinti a Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039) különleges természetmegőrzési területet (SAC).

A Natura 2000 területen bányászati tevékenység már nem folyik. A korábbi „kis bánya” területét (042/2 Hrsz.), mely a Natura 2000 területen helyezkedett el, már rekultiválták. A vizsgált Natura 2000 területen a vizsgált tevékenységhez kapcsolódóan csak szállítási tevékenység folyik, illetve a bányászati tevékenység közvetett hatásai (levegővédelmi, zajvédelmi és zavaró hatás) érvényesülnek, közvetlenül nem érinti a bányászati tevékenység.

2.2 Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak, illetve élőhelytípusoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a terv vagy beruházás

A vizsgált Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelyek értékeléséhez a Natura2000 terület 2023. év végi adatlapját (SDF) vettük alapul.

A táblázatokban szereplő kódok feloldása:

Élőhelyek:

- **NP:** Ha egy élőhely már nem található a területen, ez szerepel: x
- **Adatok minősége:** G = jó (pl. felmérések alapján); M = közepes (például részleges adatok alapján, valamilyen extrapolációval); P = gyenge (például durva becslés)
- **Reprezentativitás** (a természetes élőhelytípus reprezentativitásának mértéke a területen):
 - **A:** kiváló
 - **B:** jó
 - **C:** jelentős
 - **D:** nem jelentős

- **Relatív borítás** (az élőhelytípus által borított terület a site-on belül viszonyítva az élőhelytípus országos borításához):
 - **A:** $100 \geq p > 15\%$
 - **B:** $15 \geq p > 2\%$
 - **C:** $2 \geq p > 0\%$
- **Megőrzési státusz** (az érintett élőhelytípus szerkezetének és funkcióinak megőrzési foka):
 - **A:** kiváló
 - **B:** jó
 - **C:** átlagos vagy csökkent

Globális értékelés (globális értékelése a területnek az érintett élőhelytípusok megőrzése szempontjából):

- A: kiváló
- B: jó
- C: jelentős

Fajok:

- **S:** abban az esetben, ha a fajokra vonatkozó adatok érzékenyek, és ezért minden nyilvános hozzáférést meg kell akadályozni, ez szerepel: igen
- **NP:** Ha egy faj már nem található a területen, ez szerepel: x
- **Típus:** p = állandó, r = szaporodó, c = koncentráció, w = telelő (növényi és nem vándorló fajok esetén ez állandó)
- **Populáció egység:** i = egyedek, p = párok
- **Gyakorisági kategória (Cat.):** C = általános, R = ritka, V = nagyon ritka, P = jelen van (hiányos adat)
- **Adatok minősége:** G = jó (pl. felmérések alapján); M = közepes (például részleges adatok alapján, valamilyen extrapolációval); P = gyenge (például durva becslés); VP = nagyon gyenge
- **Populáció** (A faj populációjának mérete és sűrűsége az adott területen viszonyítva az országos populációval):
 - A: $100\% \geq p > 15\%$,
 - B: $15\% \geq p > 2\%$

- C: $2\% \geq p > 0\%$
- D: nem szignifikáns populáció
- **Megőrzés** (az érintett faj szempontjából fontos élőhely megőrzésének foka):
 - A: kiváló
 - B: jó
 - C: átlagos vagy csökkent
- **Izoláció** (a populáció izolációjának mértéke a területen a faj természetes elterjedtségéhez viszonyítva)
 - A: (majdnem) elszigetelt
 - B: nem elszigetelt, de elterjedési területének határán van
 - C: nem elszigetelt, a faj elterjedési területén belül található
- **Globális** (globális értékelése a területnek az érintett fajok megőrzése szempontjából)
 - A: kiváló
 - B: jó
 - C: jelentős

Faj		Populáció						Site értékelése				Várható hatás
Magyar név	Tudományos név	Típus	Méret		Egység	Gyak. kat.	Adatok minősége	A B C D	A B C			
			Min	Max				Pop.	Megőr.	Izo.	Glo.	
Kövi rák	Austropotamobius torrentium	p	1001	5000	i		P	C	B	C	B	A faj előfordulása kizárt
Nyugati piszedenevér	Barbastella barbastellus	p					R	P	C	B	C	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Pisztrángmárna	Barbus meridionalis	p	100	500	i		M	C	B	A	B	A faj előfordulása kizárt
Vöröshasú unka	Bombina bombina	p	1000	1000	i		DD	D				A faj előfordulása kizárt
Sárgahasú unka	Bombina variegata	p	1000	1000	i		DD	A	B	C	B	A faj előfordulása kizárt
Eurázsiai hód	Castor fiber	p	10000	10000	i		P	B	B	C	B	A faj előfordulása kizárt
Nagy hőscincér	Cerambyx cerdo	p					R	DD	C	B	C	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Skarlátbogár	Cucujus cinnaberinus	p					R	DD	C	B	C	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Szent István-szegfű	Dianthus plumarius subsp. regis-stephani	p					R	DD	C	B	C	NINCS HATÁS
Magyar tavaszi-fésűsbagolylepke	Dioszeghyana schmidtii	p	500	1000	i		DD	C	B	C	B	NINCS HATÁS
Mocsári teknős	Emys orbicularis	p					V	DD	C	B	C	A faj előfordulása kizárt
Sárga gyapjasszövő	Eriogaster catax	p					R	DD	C	B	C	NINCS HATÁS
Csíkos medvelepke	Euplagia quadripunctaria	p					R	P	C	C	C	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Magyarföldi husáng	Ferula sadleriana	p	100000	100000	i		DD	B	B	C	B	NINCS HATÁS
Budai szakállasmoly	Glyphipterix loricatella	p					R	DD	C	B	C	NINCS HATÁS
Janka-sallangvirág	Himantoglossum jankae	p	251	500	i		P	C	B	C	B	NINCS HATÁS
Homoki nőszirm	Iris humilis subsp. arenaria	p					R	G	C	B	C	NINCS HATÁS
Magyar tarsza	Isophya costata	p					R	DD	C	B	C	NINCS HATÁS
Kék pattanóbogár	Limoniscus violaceus	p	2000	5000	i		P	B	C	C	C	NINCS HATÁS
Nagy szarvasbogár	Lucanus cervus	p	500	1000	i		G	C	B	C	B	NINCS HATÁS
Európai vidra	Lutra lutra	p					C	G	C	B	C	A faj előfordulása kizárt
Nagy tűzlepke	Lycaena dispar	p					R	G	C	B	C	NINCS HATÁS
Hosszúszárnyú denevér	Miniopterus schreibersii	p					R	P	C	B	C	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Gyászscincér	Morimus asper funereus	p					P	DD	D			NINCS HATÁS

Faj		Populáció						Site értékelése				Várható hatás
Magyar név	Tudományos név	Típus	Méret		Egység	Gyak. kat.	Adatok minősége	A B C D	A B C			
			Min	Max				Pop.	Megőr.	Izo.	Glo.	
Nagyfülű denevér	Myotis bechsteinii	p				R	DD	C	B	C	B	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Hegyesorrú denevér	Myotis blythii	p				R	P	C	B	C	B	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Tavi denevér	Myotis dasycneme	p				R	P	C	B	C	B	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Csonkafülű denevér	Myotis emarginatus	p	201	500	i		P	C	B	C	C	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Közönséges denevér	Myotis myotis	p				R	P	C	B	C	B	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Ál-olaszsáska	Paracaloptenus caloptenoides	p				R	P	C	B	C	B	NINCS HATÁS
Csüngőaraszoló	Phyllometra culminaria	p	1001	2000	i		P	B	B	C	C	NINCS HATÁS
Piros kígyószisz	Pontechium maculatum subsp. maculatum	p				R	P	C	B	C	B	NINCS HATÁS
Leánykökörcsin	Pulsatilla grandis	p	10	30	i		P	C	B	C	C	NINCS HATÁS
Magyar vadkörte	Pyrus magyarica	p	201	500	i		P	C	B	C	C	NINCS HATÁS
Kereknyergű patkósdenevér	Rhinolophus euryale	p	101	250	i		M	B	C	A	B	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Nagy patkósdenevér	Rhinolophus ferrumequinum	p	1000	3000	i		G	A	C	A	B	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Kis patkósdenevér	Rhinolophus hipposideros	p	50	100	i		G	C	B	B	B	LEGFELJEBB ELVISELHETŐ
Szivárványos ökle	Rhodeus sericeus amarus	p	2001	5000	i		G	C	B	C	B	A faj előfordulása kizárt
Havasi cincér	Rosalia alpina	p	500	600	i		G	C	C	C	B	NINCS HATÁS
Magyar gurgolya	Seseli leucospermum	p	5000	7000	i		G	B	C	C	B	NINCS HATÁS
Eurázsiai rétisáska	Stenobothrus eurasius	p	5	5	i		DD	A	C	A	B	NINCS HATÁS
Harántfogú törpecsiga	Vertigo angustior	p	500	1000	i		M	C	B	C	B	A faj előfordulása kizárt
Hasas törpecsiga	Vertigo moulinsiana	p	5	10	i		DD	C	B	C	B	A faj előfordulása kizárt

2.1. táblázat: Az érintett Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039) különleges természetmegőrzési területet jelölő fajai
(forrás: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUDI20039>)

Élőhely					Site értékelése				Várható hatás
Élőhelykód	Élőhely neve	Területi kiterjedés [ha]	Barlangok száma	Adatmin.	A B C D	A B C			
					Reprezentáltság	Relatív borítás	Megőr.	Glo.	
40A0	Szubkontinentális peri-pannon cserjések	904.37	0.00	P	C	C	C	C	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
6190	Pannon sziklagyepek	301.46	0.00	P	B	C	C	C	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
6210	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik	602.91	0.00	P	C	C	C	C	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
6240	Szubpannon sztyepppek	301.46	0.00	P	C	C	C	C	ELHANYAGOLHATÓ HATÁS
6510	Sík és dombvidéki kaszálórétek	482.33	0.00	P	C	C	C	C	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
6520	Hegyi kaszálórétek	300	0.00	M	A	C	B	B	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
8150	Közép-európai hegyvidéki szilikátos sziklatörmelék-lejtők	301.46	0.00	P	C	C	C	C	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
8210	Mészkösziklás lejtők sziklanövényzete	301.46	0.00	P	C	C	C	C	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
8220	Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzete	15.07	0.00	P	C	B	C	C	NEM FORDUL ELŐ A TERÜLETEN
8310	Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok	0	412.00	P	B	C	B	B	NINCS

Élőhely					Site értékelése				Várható hatás
Élőhelykód	Élőhely neve	Területi kiterjedés [ha]	Barlangok száma	Adatmin.	A B C D	A B C			
					Reprezentáltság	Relatív borítás	Megőr.	Glo.	
9130	Szubmontán és montán bükkösök	5426.23	0.00	P	A	B	B	B	Az élőhely előfordulása kizárt
9150	Sziklai bükkösök mészkövön	602.91	0.00	P	C	C	C	C	Az élőhely előfordulása kizárt
9180	Lejtők és sziklatörmelékek Tilio-Acerion erdői	602.91	0.00	P	C	C	B	B	Az élőhely előfordulása kizárt
91E0	Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők	301.46	0.00	P	C	C	C	C	Az élőhely előfordulása kizárt
91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek	10551	0.00	P	A	B	B	B	Az élőhely előfordulása kizárt
91H0	Pannon molyhos tölgyesek	1507.29	0.00	P	C	C	C	B	ELHANYAGOLHATÓ HATÁS
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	7536.44	0.00	P	A	B	C	C	Az élőhely előfordulása kizárt

2.2. táblázat: Az érintett Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039) különleges természetmegőrzési területet jelölő élőhelyei

(forrás: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUDI20039>)

3. A terv vagy beruházás

3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv vagy beruházás bemutatása, céljának meghatározása

A Piliscsaba I. nevű bányatelket Az ÉSZAKKŐ Pestvidéki Kőbányák kérésre a dorogi Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség 283/1982 sz. határozatával állapította meg.

Tulajdonosváltásokat követően a bányatelek és a bányászati joggal rendelkező MÁRKAKŐ Kft. 1999. 05. 27-én Bogár József tulajdonába került. A Kft. bányászati tevékenységével a saját tulajdonában lévő területen végez kitermelést.

Jelenleg a BBK/2886-9/2015. Pest Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály által jóváhagyott Műszaki Üzemi Terv és a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály által jóváhagyott PE/KTF/16787-27/2015. környezetvédelmi működési engedély van érvényben.

A MÁRKAKŐ Kft. által művelt mészkőbánya Pilisjászfalu község külterületén, a belterületétől ÉNy-ra, a Budapest-Esztergom (10. sz.) főközlekedési úttól K-re, a Kissomlyó hegyen működik, mely területen több évtizede folyik kőbányászat.

3.2. A terv vagy beruházás mérete, jelentősége, tervezett időtartama

A vizsgált tevékenység mérete közepes, jelentősége nyersanyag előállítás szempontjából nagy, mivel az országos viszonylatban is jónak mondható az előállított nyersanyag minősége.

A projekt tervezett időtartama a mindenkori Műszaki Üzemi Tervben kerül meghatározásra, melyet több tényező is befolyásol, többek között a piaci kereslet alakulása.

3.3. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása

A bányászati tevékenység a bányatelek határain belül folyik, ezt jelentős részben magába foglalva, de meghaladva létezik az üzemi terület. Az üzemi terület bányatelken kívüli részén bányászati tevékenység nem folyik, de történik haszonanyag tárolás, szállítás, bányászati hulladékkezelés és itt található a kiszolgáló telephely is.

A bánya üzemelése során a kialakuló zajvédelmi hatásterület nem lépi át a bányatelek határát.

Az üzemelés során kialakuló levegővédelmi hatásterület 59m-ig terjed a bányatelek határától.

Figyelembe véve a közeli közút, vasút, a közelben lévő lakóövezet, valamint az ipari terület zajhatását, a bejárás tapasztalatait és a Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatszolgáltatását, nincs a közelben olyan indikátor szervezet, mely a zavarásra fokozottan érzékeny lenne, ezért az

élővilágvédelmi hatásterületet az üzemi terület és a levegővédelmi hatásterület uniójában határoztuk meg.

1. ábra: A beruházás által igénybe vett területek

3.4. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása (felvonulási létesítmények, anyag-nyerőhelyek, a szállítás vagy egyéb személy- és gépjárműforgalom zavaró hatása stb.)

Egy működő, folyamatosan üzemelő kőbányát vizsgáltunk, kivitelezési munkák nem tervezettek.

3.5. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges létesítmények ismertetése

Egy működő, folyamatosan üzemelő kőbányát vizsgáltunk, további létesítmények nem tervezettek.

3.6. A terv vagy beruházás hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése

3.6.1. Kistáji természeti adottságok

Az érintett terület Dövényi Zoltán: Magyarország kistájainak katasztere alapján a Dunántúli-középhegység nagytájhoz, Dunazug-hegyvidék középtájhoz és a Pilisi medencék kistájhoz tartozik.

A kistáj nagy része régóta lakott terület, régi közlekedési útvonal halad itt. A jelentős emberi tevékenység a kistáj természetszerű növényzetét kisebb, szigetszerű foltokra szorította vissza. Kis kiterjedése és fragmentáltsága ellenére a természetes növényzet maradéka igen változatos. A síkvidéki részeken különösen északon alföldi jellegű, homokon kialakult élőhelyeket, szórtan homoki gyepeket (magyar csenkesz – *Festuca vaginata*, kései szegfű – *Dianthus serotinus*, naprózsa – *Fumana procumbens*, homoki varjúháj – *Sedum hillebrandtii*, fényes poloskamag – *Corispermum nitidum*), sőt ligetes, homoki tölgyes jellegű erdőfoltot (Pilisjászfalu) is találunk. A patakok mellett, forrásos részeken még ma is megtaláljuk a korábbi nagyobb kiterjedésű lápi-mocsári növényzet maradványait: zsombéksásosokat, láp-, sás- és mocsárréteket, nádasokat (zsombék- és bugás sás – *Carex elata*, *C. paniculata*, kékperje – *Molinia caerulea*, lápi nyúlfarkfű – *Sesleria uliginosa*, kormos csáté – *Schoenus nigricans*, sziki kígyófű – *Triglochin maritimum*, ördögharaptafű – *Succisa pratensis*).

A magasabb részeken, elsősorban a medencék peremén a környező kistájakra jellemző változatos növényzet átnyúló darabjait és szigeteit találjuk: különféle, elsősorban cseres- és mészkedvelő (baracklevelű harangvirág – *Campanula persicifolia*, sátoros margitvirág – *Tanacetum corymbosum*, erdei szamóca – *Fragaria vesca*, felemáslevelű csenkesz – *Festuca heterophylla*, egyvirágú gyöngyperje – *Melica uniflora*, fehér pimpó – *Potentilla alba*, illetve bajuszoskásafű – *Piptatherum virescens*, egyenes iszalag – *Clematis recta*, magyar zergevirág – *Doronicum hungaricum*, nagyezerjófű – *Dictamnus albus*), ritkábban gyertyános- és mészkerülő tölgyeseket, bokorerdőket (sárga koronafürt – *Coronilla coronata*, méregölő sisakvirág – *Aconitum anthora*), sziklás, száraz gyepeket (mészkedvelő sziklagyepeket, lejtősztyeppréteket – deres csenkesz – *Festuca pallens*, sárga kövirózsa – *Jovibarba hirta*, magyar bogáncs – *Carduus collinus*, borzas szulák – *Convolvulus cantabrica*, tavaszi hérics – *Adonis vernalis*, apró nőszirm – *Iris pumila*, tarka imola – *Centaurea triumfettii*), erdőssztyeppréteket (csillagőszirózsa – *Aster amellus*, szarvaskocsord – *Peucedanum cervaria*), néhol löszpusztagyepeket is.

Gyakori élőhelyek: L2a, L1, B1a, RC; közepesen gyakori élőhelyek: K2, H4, H3a, H5a, H5b, RB, OB, P2b; ritka élőhelyek: M1, LY2, B2, G1, G2, H2, K5, L4a, P45, OA, D34, D2, B4, B5, P2a, RA, D5, D6, LY4, M4, L2x, M6, M7.

Fajsám: 700-800; védett fajok száma: 40-50; özőnfajok: bálványfa (*Ailanthus altissima*) 2, selyemkóró (*Asclepias syriaca*) 2, aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.) 4, akác (*Robinia pseudoacacia*) 4.

3.6.2. A terület elhelyezkedése, a tágabb környezet természetvédelmi értékei

- A vizsgált bányatelek (és üzemi terület) területe nem érint országos jelentőségű védett természeti területet, ilyen a vizsgált terület 5 km-es környezetében sem található.
- A bányatelek és az üzemi terület kis mértékben érinti a Pilis és Visegrádi-hegység nevű (HUDI20039) különleges természetmegőrzési (SAC) Natura 2000 területet. Azonban a bánya felülvizsgált időszakában Natura 2000 területen legfeljebb szállítási és rekultivációs tevékenység folyt, és a jövőben is csak ilyen tevékenység tervezett. Ennek ellenére a Megrendelő kérésére jelen felülvizsgálathoz kapcsolódóan külön Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt is készítettünk, bár semmilyen új tevékenység nem tervezett, mely a Natura 2000 területre hatást gyakorolna, pusztán a korábbi tevékenység folytatása tervezett. A vizsgált terület egyéb nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó természeti területet nem érint.
- A vizsgált bányatelek (és üzemi terület) területe érinti az Országod Ökológiai Hálózat ökológiai folyosó elemét.
- A vizsgált bányatelek (és üzemi terület) területe érint barlangok felszíni védőövezetét (Pilisjászfalu 042/2 hrsz), mely érinti a Pilisjászfalu 042/1 és 042/3 hrsz-t is. Itt azonban bányászati tevékenység már nem tervezett, kizárólag szállítási tevékenység érinti.
- A bányatelektől északi és keleti irányban helyi jelentőségű védett természeti területek és egy természeti emlék található, melyeket a Pilisjászfalu Község Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2013.(XII.4.) önkormányzati rendelete szerint Pilisjászfalu Képviselő-testületének 110/2001.(XII.20.) határozata jelöl ki:

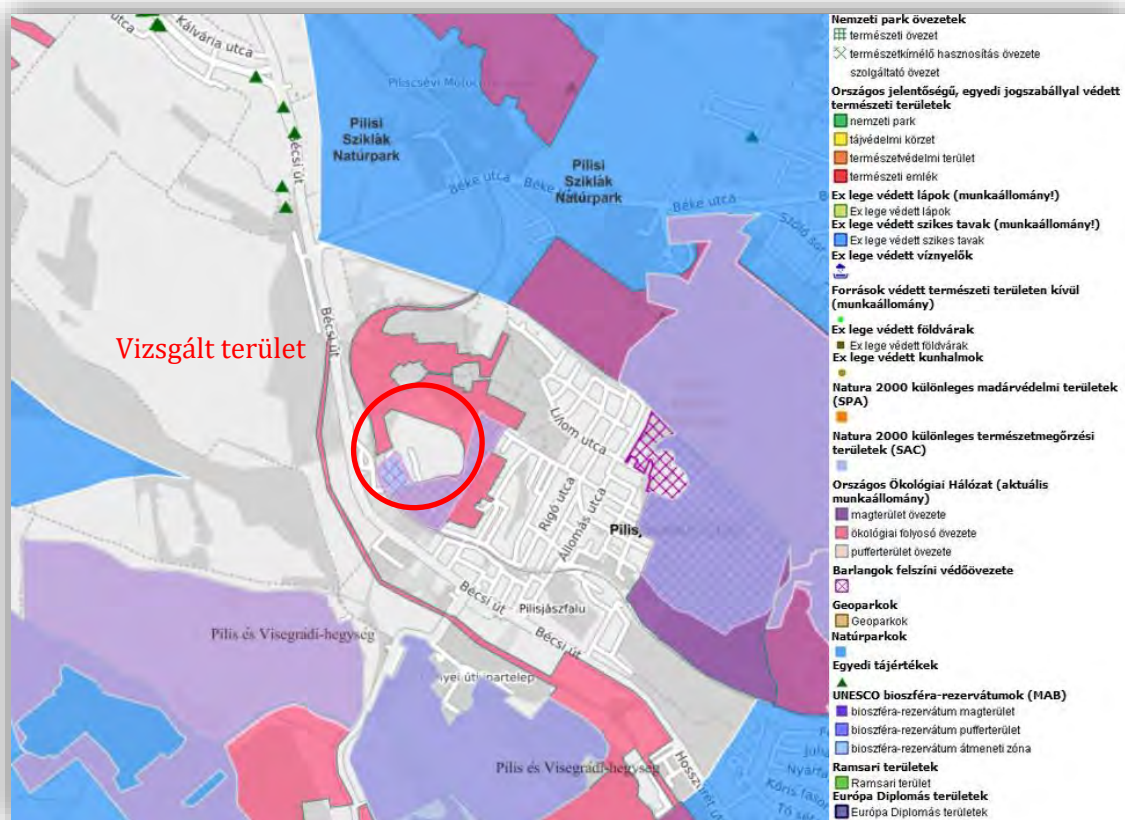
- Pilisjászfalui Felső-Somlyót övező ligetes erdő
(044/1 Hrsz.)
(Törzskönyvi szám: 12/178/TT/02)
- Pilisjászfalui Prinner Vilmos sétány feletti erdő
(206/13, 206/14 Hrsz.)
(Törzskönyvi szám: 12/185/TT/02)
- Pilisjászfalui Ott Zoltán sétány feletti erdő
(206/18, 206/16 Hrsz.)
(Törzskönyvi szám: 12/184/TT/02)

A Pilisjászfalui Felső-Somlyót övező ligetes erdő Természetvédelmi Terület eredeti helyrajzi száma már nem létezik, az átalakult. Az élővilágvédelmi hatásterület kismértékben (kb. 0,57 ha területtel) érinti.

A másik két helyi jelentőségű Természetvédelmi Területre a vizsgált tevékenység semmilyen hatást nem gyakorol élővilágvédelmi szempontból.

- Helyi jelentőségű védett természeti emlék
 - Pilisjászfalui Felső Vasútsor feletti sziklafal képződmények
(043 hrsz. a bányatelek határáig)
(Törzskönyvi szám: 12/179/TE/02)

A Természeti emlék megóvását a vizsgált tevékenység nem veszélyezteti, a bányászati tevékenység nem érinti.

3.1. ábra: A vizsgált terület környezetében lévő országos jelentőségű védett és nemzetközi egyezmény hatálya alá eső természeti területek

(Forrás: <https://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>)

3.6.3. A terv vagy beruházás hatásterületén lévő jelenlegi természeti állapot ismertetése a terepbejárás tapasztalatai alapján

A vizsgált terület potenciális természetes vegetációja vélhetően cseres tölgyes erdőállomány, esetleg illír molyhostölgyes karszterdő lenne.

Jelenleg a környéken dominálnak a külszíni bányák, spontán cserjésedő-erdősödő területek, fás és fátlan legelők degradált gyepekkel, száraz zárt természetes lombos erdők és családi házas kertek beépítés a CLC 50 adatbázisa alapján.

A terepbejárásra 2 alkalommal, 2024.11.28-án és 2025.05.28-án került sor. A bejárás során rögzítettük a vizsgált terület Á-NÉR 2011 élőhelykategóriáit, jellemző növény- és állatfajait, valamint védett fajokat kerestünk. Munkánk során biotikai adatokat is igényeltünk a területileg illetékes Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságtól.

Figyelembe véve a közeli közút, vasút, a közelben lévő lakóövezet, valamint az ipari terület zajhatását, nincs a közelben olyan indikátor szervezet, mely a zavarásra fokozottan érzékeny lenne, ezért az élővilágvédelmi hatásterületet az üzemi terület és a levegővédelmi hatásterület uniójában határoztuk meg.

Az azonosított élőhelykategóriák elhelyezkedését, jellemző tereptárgyait és felszínborítását az alábbi térkép szemlélteti.

3.2. ábra: Az érintett terület élőhelykategóriái, felszínborítása és tereptárgyai a kialakuló hatásterületeken

(Forrás: GoogleEarth)

Az üzemi terület bányatelekbe eső része bányaterület (Á-NÉR 2011: U6). Gyakorlatilag biológiailag nem is aktív felületek, humuszréteg nincs a területen, csupasz kőzetfelszín dominál legfeljebb gyér növénytakaró jellemző pionír fajokkal.

3.3. ábra: Fénykép a bányaudvarból

Az üzemi területbe tartozik még a kiszolgáló telephely, a bányászati hulladékkezelő létesítmény és a haszonanyagtároló, valamint a szállító úthálózat (Á-NÉR 2011: U4, U11). A burkolt felületek, létesítmények és csupasz kőzetfelszínek mellett pionír és generalista fajok fordulnak leginkább elő, mint a siska nádtippán (*Calamagrostis epigejos*), csillagpázsit (*Cynodon dactylon*), fekete üröm (*Artemisia vulgaris*) stb.

Ezen létesítmények környezetében és a korábban bolygatott helyszíneken sok helyen találkozhatunk jellegtelen száraz-félszáraz gyeppel (Á-NÉR 2011: OC). Jellemző fajai a könséges tarackbúza (*Elymus repens*), fenyérfű (*Bothriochloa ischaemum*), siskanád (*Calamagrostis epigeios*), csillagpázsit (*Cynodon dactylon*), veresnadrág csenkesz (*Festuca pseudovina*), angolperje (*Lolium perenne*), keskenylevelű perje (*Poa angustifolia*), mezei cickafark (*Achillea collina*), fehér mécsvirág (*Silene alba*), apró szulák (*Convolvulus arvensis*), mezei iringó (*Eryngium campestre*), tövises iglice (*Ononis spinosa*), párlófű (*Agrimonia eupatoria*), sarlófű (*Falcaria vulgaris*), útszéli bogáncs (*Carduus acanthoides*), terjőke kígyószisz (*Echium vulgare*), farkaskutyatej (*Euphorbia cyparissias*).

Cserjésedettebb változataiban (Á-NÉR 2011: OC-P2b) előfordul még fagyal (*Ligustrum vulgare*), galagonya (*Crataegus* spp.), vadrózsa (*Rosa canina*) és kökény (*Prunus spinosa*).

3.4. ábra: Fénykép a telephelyről

A bányatelken kívül kialakult rézsűkön, pl. a bányászati hulladékkezelő környezetében jellemző élőhelyek az őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők, nem őshonos fafajok spontán állományai, jellegtelen száraz-félszáraz gyepekkel és magaskórós ruderalis gyomnövényzettel (Á-NÉR 2011: RB-S6-OC-OF). Jellemző fafajok a szürkenyár (*Populus × canescens*), fekete nyár (*Populus nigra*), virágos kőris (*Fraxinus ornus*), akác (*Robinia pseudoacacia*) és előfordul bálványfa (*Ailanthus altissima*) is.

Cserjefajok közül jellemző a fekete bodza (*Sambucus nigra*), veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), fagyal (*Ligustrum vulgare*), galagonya (*Crataegus* spp.).

Lágyszárúak közül jellemző a tarackbúza (*Elymus repens*), ökörfarkkórók (*Verbascum*), csomós ebír (*Dactylis glomerata*), előfordul továbbá a martilapu (*Tussilago farfara*), szárnóbogáncs (*Onopordum acanthium*), fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), mezei aszat (*Cirsium arvense*), egynyári seprence (*Stenactis annua*), mezei cickafark (*Achillea collina*), mezei katáng (*Cichorium intybus*), fehér libatop (*Chenopodium album*), az invazív japán óriáskeserűfű (*Fallopia sachalinensis*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*), betyárkóró (*Erigeron canadensis*) és parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) is.

3.5. ábra: Fénykép a bányászati hulladékkezelő részsűjéről

A bányatelek É-i részén foltokban fekete fenyőből (*Pinus nigra*) álló idegenhonos erdőfoltok (Á-NÉR 2011: S4) találhatóak, néhol akác (*Robinia pseudoacacia*) és csertölgy (*Quercus cerris*) is elegyednek. Ezek környezetében galagonyás-kökényes száraz cserjések, köves talajú lejtősztyepek és száraz-félszáraz jellegtelen gyepek (Á-NÉR 2011: P2b-H3a-OC) elegyednek. Jellemző fafaj még a csertölgy (*Quercus cerris*), molyhostölgy (*Quercus pubescens*), sajmeggy (*Prunus mahaleb*).

Cserjefajok közül itt is a fagyal (*Ligustrum vulgare*), galagonya (*Crataegus* spp.), vadrózsa (*Rosa canina*) és kökény (*Prunus spinosa*) dominál, de előfordul ostorménbangita (*Viburnum lantana*) és varjútövis (*Rhamnus cathartica*) is.

Jellemzők a barzdált csenkesz (*Festuca rupicola*), élesmosófű (*Chrysopogon gryllus*), sima komócsin (*Phleum phleoides*), (*Elymus hispidus*), cickafarkfajok (*Achillea* spp.), hasznos tisztesfű (*Stachys recta*), koloncos legyezőfű (*Filipendula vulgaris*), lila ökörfarkkóró (*Verbascum phoeniceum*), enyves szurokszegfű (*Silene viscaria*), de találtunk foltokban védett csinos árvalányhaját (*Stipa pulcherrima*) is, de a korábban Á-NÉR2011: OC – kategóriánál felsorolt fajok is előfordulnak.

3.6. ábra: Fénykép az idegenhonos erdőfoltok, galagonyás-kökényes száraz cserjések, köves talajú lejtősztyepek és száraz-félszáraz jellegűen gyepek mozaikjáról

A bányatelek É-i sarkában őshonos fafajú puhafás jellegű erdőfolt keveredik galagonyás-kökényes cserjével (Á-NÉR 2011: RB-P2b), szinte áthatolhatatlan állományt alkotva szürkenyárból és az említett cserjefajokból.

A bányatelek keleti oldalán erdőtípusokból található akácos (Á-NÉR 2011: S1) ez elegyedik kökényes-galagonyás cserjével (Á-NÉR 2011: P2b), és átmenetet képez őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos erdőkkel (Á-NÉR 2011: RDb), és található továbbá mész- és melegkedvelő tölgyes (Á-NÉR 2011: L1).

Utóbbi élőhelyben domináns fafaj a csertölgy (*Quercus cerris*) és molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), néhol előfordul virágos kőris (*Fraxinus ornus*) és mezei juhar (*Acer campestre*) és korai juhar (*Acer platanoides*).

Cserjeszintben a fagyal (*Ligustrum vulgare*), galagonya (*Crataegus* spp.) és kökény (*Prunus spinosa*) jellemző.

Lágyszárúak közül tollas szálkaperjével (*Brachypodium pinnatum*), egyvirágú gyöngyperjével (*Melica uniflora*), csomós ebírrrel (*Dactylis glomerata*) és erdei gyöngykölessel (*Buglossoides purpurocaerulea*) találkoztunk.

3.7. ábra: Fénykép a mész- és melegkedvelő tölgyesről

Az akácos (Á-NÉR 2011: S1) kőkényes-galagonyás cserjéssel (Á-NÉR 2011: P2b) elegye szinte áthatolhatatlan állományt alkot gyér aljnövényzettel. Néhol virágos kőris (*Fraxinus ornus*), mezei juhar (*Acer campestre*) is elegyedik.

3.8. ábra: Fénykép a kökényes-galagonyás cserjéssel elegyedett akácosról

A szemmel láthatóan nem olyan régen visszánövényesedett felszíneken a jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (Á-NÉR 2011: OC) dominálnak, mellettük, illetve olykor velük keveredve előfordul magaskórós ruderalis gyomnövényzet (Á-NÉR 2011: OF) is. Jellemző fajaik a tarackbúza (*Elymus repens*), fenyérfű (*Bothriochloa ischaemum*), siskanád (*Calamagrostis epigeios*), csillagpázsit (*Cynodon dactylon*), mezei cickafark (*Achillea collina*), fehér mécsvirág (*Silene alba*), apró szulák (*Convolvulus arvensis*), mezei iringó (*Eryngium campestre*), párlófű (*Agrimonia eupatoria*), sarlófű (*Falcaria vulgaris*), útszéli bogáncs (*Carduus acanthoides*), terjőke kígyószisz (*Echium vulgare*), farkaskutyatej (*Euphorbia cyparissias*). A magaskórós növényeket a fehér libatop (*Chenopodium album*), a disznóparéj fajok (*Amaranthus* spp.) és a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*) képviselik. Néhol a szukcesszió eredményeként megjelennek nyár fajok (*Populus* spp.) fiatal egyedei, és fekete bodza (*Sambucus nigra*), fagyal (*Ligustrum vulgare*), kökény (*Prunus spinosa*) és galagonya (*Crataegus* spp.) cserjék.

3.9. ábra: Fénykép a jellegtelen száraz-félszáraz gyepről - magaskórós ruderalis gyomnövényzetről

A bányatelek K-i sarkában akác (Robinia pseudoacacia) elegyedik csertölgygel (Quercus cerris), molyhostölgygel (Quercus pubescens), virágos kórral (Fraxinus ornus) és néhol sajmeggyel (Prunus mahaleb).

Cserjefajokat zömmel a sóskaborbolya (Berberis vulgaris), vadrózsa (Rosa canina), galagonya (Crataegus spp.) és varjútővis (Rhamnus cathartica) képviselik.

A bányatelektől D-re is előfordulnak köves talajú lejtősztyepek (Á-NÉR 2011: H3a) olyan fajokkal, mint a barzdált csenkesz (Festuca rupicola), élesmosófű (Chrysopogon gryllus), sima komócsin (Phleum phleoides), (Elymus hispidus), cickafarkfajok (Achillea spp.), hasznos tisztesfű (Stachys recta), koloncos legyezőfű (Filipendula vulgaris), lila ökörfarkkóró (Verbascum phoeniceum), enyves szurokszegfű (Silene viscaria), de itt is találtunk foltokban védett csinos árvalányhajat (Stipa pulcherrima), mely a DINPI adatbázisában is szerepel, de azóta jobban elterjedt, több foltban megtalálható.

Az élőhely több helyen cserjésedésnek indult, így előfordulnak száraz galaonyás-kökényes cserjések (Á-NÉR 2011: P2b) is.

3.10. ábra: Fénykép a fásodott köves talajú lejtősztyepekről

A bányatelektől D-re jellemzők a felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek (Á-NÉR 2011: H2), melyek néhol cserjésedtek (Á-NÉR 2011: P2b), néhol mész- és melegkedvelő tölgyesek (Á-NÉR 2011: L1), néhol idegenhonos (akác) faállományok (Á-NÉR 2011: RDb) alakultak ki rajtuk.

Jellemző lágyszárúak a lappangó sás (*Carex humilis*), pusztai csenkesz (*Festuca rupicola*), prémes gyöngyperje (*Melica ciliata*), nyúlzapuka (*Anthyllis vulnearia* subsp. *polyphylla*) és fenyérfű (*Bothriochloa ischaemum*). Itt is több foltban megtalálható a védett csinos árvalányhaj (*Stipa pulcherrima*).

Foltokban molyhos tölgyes bokorerdők (Á-NÉR 2011: M1) is előfordulnak, mészkedvelő nyílt sziklagyepekkel (Á-NÉR 2011: G2) elegyednek. Molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), cser (*Quercus cerris*) és virágos kőris (*Fraxinus ornus*) fajok mellett a korábban felsorolt cserjefajokkal is találkozunk, lágyszárúak közül jellemző pl. a tollas szálkaperje (*Brachypodium pinnatum*), méreggyilok (*Vincetoxicum hirundinaria*), a sarlós gamandor (*Teucrium chamaedrys*), erdei gyöngyköles (*Buglossoides purpureocaerulea*), hasznos tisztesfű (*Stachys recta*).

3.11. ábra: Fénykép a molyhos tölgyes bokorerdőről

Állatfajok:

A terepbejárások során észleltünk zöld gyíkot (*Lacerta viridis*), dolmányos varjút (*Corvus corone*), mezei nyulat (*Lepus europaeus*), róka nyomokat (*Vulpes vulpes*), és énekesmadár fajokat.

A Bányatelken és környékén valószínűsíthetően előforduló további állatfajok:

- Kételtűek (a száraz élőhely miatt előfordulásuk esetleges, inkább legfeljebb áthaladás formájában)
 - Zöld varangy (*Bufo viridis*), barna varangy (*Bufo bufo*), leveli béka (*Hyla arborea*), erdei béka (*Rana dalmatina*)
- Hüllők
 - Vízi sikló (*Natrix natrix*), fürgé gyík (*Lacerta agilis*)
- Madarak

Gyurgyalag (*Merops apiaster*), holló (*Corvus corax*), énekes rigó (*Turdus philomelos*), héja (*Accipiter gentilis*), kakukk (*Cuculus canorus*), vörös vércse (*Falco tinnunculus*), egerészölyv (*Buteo buteo*), töviszúró gébics (*Lanius collurio*), ökörszem (*Troglodytes troglodytes*), citromsármány (*Emberiza citrinella*), kék cinege (*Parus caeruleus*)

- Emlősök

Leginkább a fás élőhelyeken elképzelhető denevérfajok előfordulása, ott előfordulnak számukra fontos mikrohabitatok, mint odú vagy elváló kéreg. Ezen kívül a leginkább gyakori apró- és nagyvadfafajaink áthaladására, valamint rágcsálóink jelenlétére lehet a területen számítani.

A közvetlen hatásterületen védett növényfajt nem találtunk, a közvetett hatásterületen előforduló védett növényfajok természetvédelmi helyzetét nem befolyásolja kedvezőtlenül a tevékenység, tekintve, hogy ott csak közvetett hatások (levegőterhelés és zavarás) érvényesülnek.

Az esetlegesen előforduló védett állatfajok természetvédelmi helyzetét szintén nem befolyásolja kedvezőtlenül a tevékenység, mivel az esetlegesen őket érő zavaró hatásokra helyváltoztató magatartással képesek reagálni, de túlnyomóan azt meg is szokták, alkalmazkodtak hozzá, a rekultivált területek pedig kifejezetten kedvező életfeltételeket teremtenek többek között védett madárfajok számára.

3.7. A terv vagy beruházás társadalmi, gazdasági következményeinek leírása

Az üzemelő kőbánya társadalmi hatása leginkább az építési nyersanyagellátás biztonságán keresztül fogható meg, mely mindenkor kiemelt elvárás a társadalom oldaláról, ez ugyanakkor csak biztos lábakon álló magyar bányavállalkozások működésével valósulhat meg.

A gazdasági hatás az építőipar biztos nyersanyagellátásán és az üzemeléshez kapcsolódó járadékok és adók Állam részére történő megfizetésében nyilvánul meg.

4. A terv vagy beruházás kedvezőtlen hatásai

4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében

Jelen esetben egy üzemelő kőbánya hatásait vizsgáljuk, így a jelenlegi hatásairól beszélhetünk.

A kialakuló környezeti hatások többfélék:

- A bányatelken belüli kitermelés élőhely átalakító és megszüntető hatása. Ez gyakorlatilag stagnál, mert a bánya végrézsűi kialakultak, már csak vertikálisan terjeszkedik a bánya, ott azonban csupasz kőzetfelszínek jellemzők.
- Az üzemi területen belüli, főleg anyagelhelyezés, deponálás és mozgatás következtében élőhely átalakító és megszüntető hatása
- A zajvédelmi hatásterület a bányatelek határán belül marad
- A levegővédelmi hatásterület 59 m-ig terjed a bányatelek határától
- Figyelembe véve a közeli közút, vasút, a közelben lévő lakóövezet, valamint az ipari terület zajhatását, a bejárás tapasztalatait és a Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatszolgáltatását, nincs a közelben olyan indikátor szervezet, mely a zavarásra fokozottan érzékeny lenne, ezért az élővilágvédelmi hatásterületet az üzemi terület és a levegővédelmi hatásterület uniójában határoztuk meg.

Az üzemelési időszakban jelentkező hatások természetvédelmi szempontból nem különböznek a már évtizedek óta fennálló hatásoktól. A környező élővilág alkalmazkodott ezen hatásokhoz. Legfeljebb egyes állatfajok számára jelent ideiglenes enyhe zavarást, azonban erre elkerülő (helyváltoztató) magatartással képesek reagálni, természetvédelmi helyzetükre nem gyakorol negatív hatást.

A természetvédelmi célkitűzésekkel az eddigiekhez hasonlóan tervezett üzemelési állapot összeegyeztethető.

4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása és mértéke, bemutató térképmellékletekkel

A 2.2 fejezetben szereplő táblázatban előzetesen elemeztük az egyes fajokra és élőhelyekre gyakorolt várható hatás mértékét.

Amennyiben jelölő élőhely esetén korábban megállapítottuk, hogy az élőhely előfordulása kizárt, ennek oka, hogy a jelölő élőhely nem fordul elő a vizsgált hatásterületen, további elemzés szükségtelen.

Amennyiben jelölő faj esetén korábban megállapítottuk, hogy a faj előfordulása kizárt, ennek oka, hogy a faj ökológiai igényeiből adódóan nem fordulhat elő a hatásterületen, további elemzés szükségtelen.

Alább elemezzük azon fajokat és élőhelyeket, melyek előfordulását nem zártuk ki az előzetes elemzésben.

4.2.1. Jelölő fajok:

A hatásterületen a bejárások alkalmával nem észleltünk és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság sem tart nyilván Natura 2000 jelölő fajokat a kialakuló hatásterületen.

Nyugati pisedenevér (Barbastella barbastellus):

A nyugati pisedenevér nyáron tipikus erdőlakó faj. Szálláshelyei elsősorban fák kérge alatt találhatók, de odvakban, illetve erdők közelében álló épületekbe is beköltözhet. Fontos számára az idős, természetes erdők megléte, mivel elsősorban az ilyen állományokban levő faegyedekben alakulhatnak ki számára megfelelő bújóhelyek. Telelni szintén faodúkban, esetleg gyökerek között szokott.

A faj elterjedése (hazánkban tipikus hegy- és dombvidéki fajnak tekinthető) és ökológiai jellemzői alapján a vizsgált Natura 2000 területen belül kis eséllyel fordul elő, mert kevés az idős, nagyméretű faegyed. A közvetlen hatásterületre legfeljebb táplálkozás céljából repülhet be, megtelepedésekevessé valószínű, a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Nagy hőscincér (Cerambyx cerdo)

A nagy hőscincér szaproxilofág bogárfaj. Hegy- és dombvidéki tölgyesek, síksági keményfaligetek, fáslegelők és parkok lakója, ahol idős fák is vannak. Legnagyobb számban ott található, ahol igen öreg, magányos vagy kisebb csoportokban álló kocsányos tölgyek élnek, de megtelepszik kocsánytalan tölgyben, csertölgyben, molyhos tölgyben és ritkán szelídgesztenyében is. Csak azokat a sérült, de még élő fákat támadja meg, amelyek törzsét legalább részben erősen süti a nap. Ezért zárt erdőknek inkább csak a szélén vagy nyiladékaiban, illetve a lombkorona vastag ágaiban telepszik meg. Fás legelőkön azonban egészen a talajszintig leérnek az imágók kirepülőnyílásai.

Nem kizárt a faj előfordulása, de az érintett Natura 2000 terület nem bővelkedik az említett nagyméretű faegyedekben.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Skarlátbogár (Cucujus cinnaberinus):

Előfordul minden erdei vagy fás élőhelyen. Aktuális előfordulása nagyban függ a területen rendelkezésre álló holt faanyagtól.

Fennmaradásának fő feltétele a megfelelő mennyiségű és minőségű holt faanyag megléte. A vizsgált terület nem rendelkezik számottevő holt faanyaggal. Valószínűleg legfeljebb áthaladás formájában fordul elő.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)

Mészkedvelő bennszülött faj, dolomitsziklagepek növénye. A Pilis és a Budai-hegység dolomitszikláinak endemikus faja. A korai szegfű és a Lumnitzer-szegfű elterjedési területe találkozásánál hibridizációs folyamat révén keletkezett.

A vizsgált területen nem észleltük a fajt és biotikai adat sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS

Magyar tavaszi-fésűsbagolylepke (*Dioszeghyana schmidtii*)

A magyarországi előfordulások nagy része a Magyar-középhegység alacsonyabb, hegylábi térszínein pl.: Börzsöny, Mátra és Bükk, ill. az Alföldön, a Körösök mellett található. Megtalálták továbbá a Jászságban, a Gödöllői-dombságban, a Budai-hegységben és a Cserehátban. A Dunántúl legnagyobb részéről hiányzik, de kivétel a Mecsek, Tubes-Misina-Tettye tömb. Szórványadatok ismertek Várpalotáról, Kaposvárról, Sümegről. Általánosságban elmondható, hogy a faj kötődik a meleg, juharos tölgyesekhez. Az Alföld és a dombvidék erdősztyepp-tölgyeseinek lakója. Azonban az újabb kutatások alapján már nemcsak az erdő-sztyeppjellegű síkvidéki tatár juharos lösztölgyesek, hanem a sziki tölgyesek és ártéri keményfa ligeterdők tatár juharban (*Acer tataricum*) és mezei juharban (*A. campestre*) gazdag szegélyeit is választhatja. Továbbá preferált élőhelyei a hegylábi, meleg dombvidéki bokorerdők, cserések juharos szegélyei.

A vizsgált területen nem észleltük a fajt és biotikai adat sincsen róla, a juhar fajokban is meglehetősen szegény a terület. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*):

Országsszerte elterjedt faj. Korábban az erdőssztyeppzóna, szegélytárulások fajának tekintettük, de kifejezetten kedveznek a fajnak a félbehagyott legelők cserjései. A faj számára a legfőbb veszélyeztető tényező az élőhelyek megszűnése.

A vizsgált területen nem észleltük a fajt és biotikai adat sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység

következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*):

Erdőhöz, erdőszegélyekhez, erdőssztyepp jellegű élőhelyekhez kötődik. Szinte minden mezofil és xerotherm erdőtípusban előfordul. Hazánkban jelenleg nem veszélyeztetett.

Bár nem észleltük és nincs adat róla, előfordulhat a területen, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit, a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*):

A magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) pannon reliktum-endemizmus, hazánkban mindössze négy, egymástól elszigetelt állománya ismert. A magyar flóra fokozottan védett, aktuálisan veszélyeztetett faja. Az állományok termőhelyei kis kiterjedésűek, földrajzilag egymástól elszigetelve, nagy távolságra találhatók. A fajra vonatkozó védelmi intézkedéseket azonban elősegíti, hogy a faj valamennyi termőhelye természetvédelmi oltalom alatt áll. A magyarföldi husáng élőhelyeit elsősorban a vadkárosítás és az illegális területhasználat veszélyezteti. A faj biztonságos fennmaradása érdekében ezen veszélyeztető tényezők elhárítása azonnali beavatkozást igényel. Mindenütt sziklagyepek és sztyeppelejtő-bokorerdő mozaikok, illetve karsztbokorerdők, sziklaerdők, sziklagyepek és sziklai cserjések jelentik alapvető élőhelyét.

A vizsgált élőhelyen potenciálisan előfordulhatna a faj, azonban egyetlen észlelés sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Budai szakállasmoly (*Glyphipterix loricatella*):

A lepkék a lankás hegyoldalak-, tölgyes erdők tisztásait kedvelik. Magyarországon főként a dolomit és mészkő anyagú Budai-hegység rétjein észlelték példányait.

A vizsgált élőhelyen potenciálisan előfordulhatna a faj, azonban egyetlen észlelés sincsen róla, meglehetősen ritka faj.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Janka-sallangvirág (*Himantoglossum jankae*):

Elsősorban bokorerdőkben, szárazgyepi környezetben, félárnyékos helyeken fordul elő, de nem kizárólagosan elsődleges élőhelyeken; ismertek a fajnak útszéli, felhagyott szőlőhegyeken és felhagyott anyagnyerő gödörben lévő állományai is.

A vizsgált élőhelyen potenciálisan előfordulhatna a faj, azonban egyetlen észlelés sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Homoki nőszirm (*Iris humilis* subsp. *arenaria*):

Mészkedvelő, homokpuszták, homoki rétek és legelők, homoki tölgyesek, dolomitsziklagyeppek, sziklafüves lejtők, erdőpusztagyeppek virága. Magyarországi elterjedési területe alapvetően a Dunántúlra, illetve a Duna-Tisza-közére tehető, de a Nyírségben is viszonylag gyakori.

A vizsgált élőhelyen potenciálisan előfordulhatna a faj, azonban egyetlen észlelés sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Magyar tarsza (*Isophya costata*):

Közepes nedvességigényű gyepalakó szöcskefaj. Változatos növényzetű, dús, sztyeppjellegű középhegységi és alföldi társulások lakója.

A területen nincs adat a faj előfordulásáról és a vizsgált élőhely szárazabb is a faj számára kedvezőnél. Ha meg is jelenik, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*):

Elsősorban alföldi és középhegységek erdeiben él. Kedveli a pannon cseres-tölgyeseket, törmeléklejtő- és szurdokerdőket, illetve egyéb idős lombhullató fák által is alkotott erdőállományokat. Azokban az idős állományú erdőkben találja meg szükségleteit, ahol az idős vagy frissen elhalt fák törzsének odvai a talajszinthez közel alakulnak ki. A lárvák ezekben az odvakban felhalmozódott törmelékben és korhadékban fejlődnek, ezzel is táplálkoznak. A mikroklímára nagyon érzékenyek, ezért a túl korhadtt törzsek, amelyek szivacs módjára megszívják magukat nedvességgel vagy áteresztik a vizet már nem megfelelő az állatok számára. A kifejlett állatok életmódjáról keveset tudnak a szakemberek.

A vizsgált Natura 200 terület szűkölködik a faj számára jelentős talajközeli odúval rendelkező fákban. Ha meg is jelenik, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*):

Magyarországon gyakorlatilag valamennyi domb- és hegyvidéki tölgyesben előfordul, illetve elvétve bükkösökben is felbukkan. Az alföldi területeken kissé szórványosabban lelhetőek fel, a Duna-Tisza közének tölgyeseiben kimondottan ritka. Leginkább erdősült területeken, kötött talajú fás legelőkön, fás pusztákon él, de parkokban, arborétumokban is megtalálható, ahol a hajdani keményfaligetek (tölgy-kőris-szil ligeterdők) maradványait őrzik öreg kocsányos tölgyek formájában. Az erdőkben a ritkásabb, ligetes részeket, illetve az erdőszéleket részesítik előnyben. Fejlődéséhez nagy mennyiségű földben lévő elhalt faanyag szükséges.

A vizsgált Natura 200 terület szűkölködik a faj számára jelentős nagy mennyiségű földben lévő elhalt faanyagban. Ha meg is jelenik, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

A nagy tűzlepke nedves rétek és lápok lakója.

A vizsgált terület nem kedvez a faj ökológiai igényeinek. Ha áthaladás vagy táplálkozás során véletlenül meg is jelenik, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati

tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Hosszúszárnyú denevér (*Miniopterus schreibersii*):

Kolóniáit szinte kizárólag barlangokban, illetve bányákban találjuk, melyek egész évben föld alatti búvóhelyeiken vannak.

A faj kolóniáit a beruházás nem veszélyezteti. A barlangok ex lege védelem alatt állnak, észlelésüket kötelező jelenteni a Hatóság felé. Védelem alóli felszabadításuk csak hatósági jóváhagyással lehetséges, ilyenkor a barlang mérete jellemzően nem teszi lehetővé denevérkolóniák megtelepedését. A hatásterületre legfeljebb táplálkozás céljából repülhet be, a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Gyászincér (*Morimus funereus*):

Élőhelyei általában cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek, kocsányos-tölgyesek, karsztbokorerdők, bükkösök és hársas erdők idősebb állományai. Fejlődése főleg tölgyek, gyertyán és bükk vastagabb tuskóiban, felszín közeli gyökereiben megy végbe.

A faj fő veszélyeztetője a tuskók és gyökérzetének eltávolítása. Fontos számára az idős és elhaltfák, tuskók megőrzése. A vizsgált tevékenység nem jár ilyen hatással. Az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*):

A faj igazi erdőlakó, kölykező kolóniái kizárólag faodvakban találhatók. Elsősorban idősebb, középhegységi erdőket kedvel, egyedsűrűsége a legnagyobb értéket a faodvakban gazdag, idősebb erdőkben éri el. Más odúlakókhhoz hasonlóan nyáron igen gyakran, akár naponta váltja búvóhelyét. Megtelepedése nem kötődik Á-NÉR és Natura 2000 élőhelytípusokhoz. Magyarországon elsősorban középhegységi elterjedést mutat, az Alföldről szinte teljesen hiányzik.

A faj ökológiai jellemzői alapján a vizsgált Natura 2000 területen belül kis eséllyel fordul elő, mert kevés az idős, nagyméretű faegyed. A közvetlen hatásterületre legfeljebb táplálkozás céljából

repülhet be, megtelepedése kevésbé valószínű, a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*):

A hegyesorrú denevér napjainkban jellemzően épületlakó faj, megtelepedése nem kötődik szigorúan az Á-NÉR és Natura 2000 élőhelytípusokhoz. Telelés céljából rendszerint barlangokat és bányákat keres fel.

Nincs adat a faj előfordulásáról, de nem zárható ki. Jelenléte esetén a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Tavi denevér (*Myotis dasycneme*):

A faj nálunk főleg faodvakat használ szálláshelyül., kolóniáit templomokban, családi házak padlásán is megtaláljuk.

Nincs adat a faj előfordulásáról, de nem zárható ki. Jelenléte esetén a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*):

Épületlakó denevérfaj.

A hatásterületre legfeljebb táplálkozás céljából repülhet be, megtelepedése kevésbé valószínű, a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Közönséges denevér (*Myotis myotis*):

A faj a régmúltban alapvetően föld alatti szállásokon fordult elő. Azóta azonban a kolóniák jelentős része átköltözött zavarásmentes templom-, és kastélypadlásokba. Megtelepedése ezért e fajnak sem kötődik Á-NÉR és Natura 2000 élőhelytípusokhoz.

A hatásterületre legfeljebb táplálkozás céljából repülhet be, megtelepedése kevésbé valószínű, a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Ál-olaszsáska (*Paracaloptenus caloptenoides*):

Meleg, száraz, alacsony fűvű, köves-homokos talajú, ritkásabb vegetációjú sziklagyepek és sztyepprétek lakója kb. 1600 méteres magasságig. Nedvesebb körülmények között hajlamos a gombabetegségekre és hamar elpusztul.

Nincs adat a faj előfordulásáról a területen. Ha meg is jelenik, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Csüngőaraszoló (*Phyllometra culminaria*):

A csüngő araszoló (*Phyllometra culminaria*) a Kárpát-medence sztyep-reliktumainak egyik legjelentősebb képviselője, a hazai fauna kiemelt természetvédelmi jelentőségű tagja. A Kárpát-medencében jelenleg már csak egyetlen biztos populációja ismeretes, mely mind földrajzilag, mind genetikailag igen erősen izolálódott a faj többi ismert (kisázsiai, dél-urali és turkomán) populációjától.

Nincs adat a rendkívül ritka faj előfordulásáról a területen. Ha meg is jelenik, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Piros kígyószisz (*IPontechium maculatum subsp. maculatum*):

Inkább mészkedvelő; pusztafüves lejtők, erdőssztyep rétek, löszpuszta rétek, homoki rétek és legelők növénye.

A vizsgált élőhelyen potenciálisan előfordulhatna a faj, azonban egyetlen észlelés sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*):

Védett faj. Domb- és hegyvidéki napsütötte, száraz, gyorsan felmelegedő D-ies lejtők a legideálisabbak számára.

A vizsgált élőhelyen potenciálisan előfordulhatna a faj, azonban egyetlen észlelés sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Magyar vadkörte (*Pyrus magyarica*):

Főként andezit, néha mészkövön kisebb csoportokban fordul elő. Eddigi ismeretek szerint nem kedveli az északi kitettségű területeket. Az aszályos nyarakon megbarnulnak, leszáradnak a levelei, a szárazság nagyon megviseli. Nem tűri az árnyékolást, zárt állományban meghajlik, nem virágzik, nem hoz termést és elpusztul. Félárnyékban szépen fejlődik 8-10 m magas, karcsú, alig elágazó fává nő és bőven terem.

A vizsgált élőhely szárazabb a faj számára optimálisnál, azonban jelenléte nem zárható ki, észlelési adat sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Kereknyergű patkósdenevér (*Rhinolophus euryale*):

Barlanglakó faj, de utóbbi időben nyáron épületpadlásokon is megjelent.

Nincs adat a faj előfordulásáról, de nem zárható ki. Jelenléte esetén a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*):

Hazánkban kölykezőkolóniáit nagyobb épületek padlásterében alakítja ki, kizárólag melegebb, stabil klímájú föld alatti élőhelyeken telel.

Nincs adat a faj előfordulásáról, de nem zárható ki. Jelenléte esetén a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*):

Nyári időszakban épületpalásokon, barlangokban, bányákban, pincékben alkot kolóniákat. Télen kizárólag föld alatti élőhelyeken tartózkodik.

Nincs adat a faj előfordulásáról, de nem zárható ki. Jelenléte esetén a hatás legfeljebb ideiglenes zavarás formájában nyilvánul meg.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: LEGFELJEBB ELVISELHETŐ.

Havasi cincér (*Rosalia alpina*):

Hazánkban középhegységek bükkerdeiben él. Lárvája a idősebb beteg bükkfák törzsében fejlődik több évig. Júniustól szeptemberig napos időben rajzik. Az öreg bükkösök kivágásával fennmaradása aktuálisan veszélyeztetett.

A vizsgált terület nem kedvez a faj ökológiai igényeinek, előfordulása nem valószínű.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*):

A nyílt dolomit sziklagyepek legértékesebb bennszülöttje, élőhelyei a szélsőségesen száraz, nyílt dolomit-sziklagyepek és a törmelékesező mészkőgyepek.

A vizsgált élőhelyen potenciálisan előfordulhatna a faj, azonban egyetlen észlelés sincsen róla. Ha meg is jelenik, potenciális élőhelyén az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

Eurázsiai rétisáska (*Stenobothrus eurasius*):

A faj középhegységek zavartalanabb sztyepplejtőinek és sziklagyepeinek egyik indikátor faja. Szárazsákedvelő gyeplakó. Legnagyobb állományai nyíltabb, délies kitettségű élőhelyeken alakulnak ki. Középhegységeink különböző pontjain élnek izolált állományai.

Nincs adat a faj előfordulásáról a területen. Ha meg is jelenik, az érintett Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják a faj életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

9.2.1. Jelölő élőhelyek

8310 Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok

Pilisjászfalu településrendezési tervének felülvizsgálati dokumentációja szerint a bányatelektől keletre elhelyezkedő, 042/2 hrsz.-ú (Natura) területen ex lege védett barlangokat is nyilvántartanak, ezek:

- Felső-Somlyó I. sz. barlang (hossz: 2 m);
- Felső-Somlyó II. sz. barlang (hossz: 8 m);
- Jászfalui barlang (hossz: 11 m).

Ezek területét nem érinti bányászati tevékenység, valójában a bánya innenső oldalán a végrézsűk is kialakultak, így a tevékenység nem gyakorol hatást az élőhelyre.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: NINCS HATÁS.

6240 Szubpannon sztyepppek

A pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők állományaiban a termőhelyi (elsősorban talajtani és geomorfológiai) viszonyoktól függően különböző arányban keverednek a sziklai és sztyeppfajok. Gyakori, különösen dolomiton és törmelékes mészköveken, hogy a nyíltabb, sziklatörmelékes foltok a zárt gyeppoltokkal mozaikolnak. A nagyobb termetű, zsombékképző füvek és sások uralta sztyeppjellegű foltokhoz kötődnek a mélyebb talajt igénylő kísérőfajok; ha sziklakibúvások is jelen vannak, akkor ezekre a foltokra a sziklai füvek és kísérőfajaik jellemzők. A kettős jelleg jelentősen gazdagítja fajkészletüket. Gyakran alkotnak mozaikot bokorerdőkkel, cserjés foltokkal.

Az élőhelyet nem érinti sem a bányatelek, sem az üzemi terület. A levegővédelmi (közvetett) hatásterület érinti, valamint a bányaművelésből adódó zavaró hatások valamennyire még érvényesülhetnek, ezért az általunk kijelölt élővilágvédelmi (közvetett) hatásterület is érinti. A

bánya innenső oldalán a végrézsűk is kialakultak, a tevékenység legfeljebb elhanyagolható mértékű zavaró hatást gyakorol, mely nem befolyásolja kedvezőtlenül az élőhely természetvédelmi helyzetét.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: ELHANYAGOLHATÓ HATÁS.

91H0 Pannon molyhos tölgyesek

Kifejezetten gyenge növekedésű (4–12 m magas), felnyíló lombkoronaszintű vagy gyepfoltokkal mozaikos, molyhos tölgy (*Quercus pubescens*) – kisebb arányban csertölgy (*Q. cerris*) és kocsánytalan tölgy (*Q. petraea*) alkotta, közepesen elegyes, erős cserjeszintű, xerotherm, részben bokorerdő jellegű erdők. Á-NÉR besorolás szerint az itt található élőhely L1-H2-P2b élőhelyek komplexe.

Az élőhelyet nem érinti sem a bányatelek, sem az üzemi terület. A levegővédelmi (közvetett) hatásterület érinti, valamint a bányaművelésből adódó zavaró hatások valamennyire még érvényesülhetnek, ezért az általunk kijelölt élővilágvédelmi (közvetett) hatásterület is érinti. A bánya innenső oldalán a végrézsűk is kialakultak, a tevékenység legfeljebb elhanyagolható mértékű zavaró hatást gyakorol, mely nem befolyásolja kedvezőtlenül az élőhely természetvédelmi helyzetét.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: ELHANYAGOLHATÓ HATÁS.

10. ábra: Az érintett területen előforduló jelölő élőhelyek

10.2.1. Egyéb védett fajok:

A hatásterületen bejárás alkalmával észlelt és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott védett fajokat az alábbi térkép szemlélteti.

11. ábra: Az érintett területen előforduló védett fajok a DINPI adatai alapján

Az érintett területen évtizedek óta folyik bányászati tevékenység, melyhez a jelen lévő fajok alkalmazkodtak, illetve megszokták azt. A Natura 2000 területet már nem éri bolygatás a

bányászati tevékenység következtében, legfeljebb a közvetett hatások érvényesülnek, azonban azok nem befolyásolják az észlelt fajok életfeltételeit.

A tervezett tevékenység hatásának erőssége: ELHANYAGOLHATÓ.

11.2.1. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások becsült mértéke

A fenti elemzésből látható, hogy a vizsgált tevékenység **jelölő élőhelyekre** legfeljebb elhanyagolható mértékű hatást gyakorol, így megállapítható, hogy **nem befolyásolja kedvezőtlenül természetvédelmi helyzetüket.**

A tevékenység a **jelölő fajokra** többségében nincs hatással vagy a faj előfordulása ki is zárható a területen, mert pl. vízben élők. A többi jelölő fajra a vizsgált tevékenység legfeljebb elviselhető mértékű hatást gyakorol, így megállapítható, hogy **nem befolyásolja kedvezőtlenül természetvédelmi helyzetüket.**

12. Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások

4.1. A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása (a térbeli kiterjedés, elhelyezkedés, nagyságrend, módszer szempontjából)

A vizsgálat sajátos jellegére tekintettel (nem egy tervezett beruházást vizsgálunk, hanem egy folyamatban lévő) alternatív megoldások nincsenek.

Megjegyzendő, hogy a „kis bánya” területének felhagyása és rekultiválása jótékony hatással volt a Natura 2000 területre, így már bányászati tevékenység nem érinti közvetlenül, csak annak közvetett hatásai és a szállítás hatásai érvényesülnek a területen, melyek zömében elhanyagolható, de legfeljebb elviselhető mértékűek a potenciálisan előforduló jelölő fajok számára.

A területen kijelölés alapjául szolgáló jelölő fajok közül egyet sem észleltünk terepen és a Nemzeti Park Igazgatóság által szolgáltatott adatok sem jeleznek észlelést.

12.2. A szóba jöhető alternatív megoldások megvalósítását megnehezítő vagy kizáró okok leírása

A vizsgálat sajátos jellegére tekintettel (nem egy tervezett beruházást vizsgálunk, hanem egy folyamatban lévő) alternatív megoldások nincsenek.

A tevékenység határozott célja összhangot teremteni a társadalmi igények, a felelős ásványvagyon gazdálkodás és a természetvédelmi érdekek között. Ezért a Vállalkozó az általa elérhető legjobb technológiákat használja a kibocsátások minimalizálása érdekében és kiemelt figyelmet fordít a rekultiváció sikeres végrehajtására. Utóbbit jelzi, hogy a korábbi „kisbánya” területén is kb. 10 éve folyamatosan pótolják a kiszáradt csemetéket és kaszálással segítik az élőhely állapotának javulását és a facsemeték sikeres megeredését.

13. A megvalósítás indokai

4.1. A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése

A vizsgálat sajátos jellegére tekintettel (nem egy tervezett beruházást vizsgálunk, hanem egy folyamatban lévő) az üzemelés folytatásának szükségszerűségéről beszélhetünk.

A tevékenység határozott célja összhangot teremteni a társadalmi igények, a felelős ásványvagyon gazdálkodás és a természetvédelmi érdekek között. Az építési nyersanyagellátás biztonsága mindenkor kiemelt elvárás a társadalom oldaláról, ez ugyanakkor csak biztos lábakon álló magyar bányavállalkozások működésével valósulhat meg, melyek a vonatkozó járadékok és adók Állam részére történő megfizetésével jelentősen hozzájárulnak a hazai államháztartás stabilitásához.

A fenti elemzésből látható, hogy a vizsgált tevékenység nem befolyásolja kedvezőtlenül jelölő fajok vagy élőhelyek természetvédelmi helyzetét.

4.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá

- Társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet).

14. A kedvezőtlen hatások mérséklése

A fenti elemzésből látható, hogy a vizsgált tevékenység **jelölő élőhelyekre legfeljebb elhanyagolható mértékű hatást gyakorol**, így megállapítható, hogy nem befolyásolja kedvezőtlenül természetvédelmi helyzetüket.

A tevékenység a **jelölő fajokra** többségében nincs hatással vagy a faj előfordulása ki is zárható a területen, mert pl. vízben élők. A többi jelölő fajra a vizsgált tevékenység **legfeljebb elviselhető mértékű hatást gyakorol**, így megállapítható, hogy nem befolyásolja kedvezőtlenül természetvédelmi helyzetüket.

15. Kiegyenlítő (kompenzációs) intézkedések

A vizsgált beruházás nem jár jelentős mértékű kedvezőtlen hatásokkal Natura 2000 jelölő fajokra vagy élőhelyekre, így kompenzációs intézkedések nem szükségesek.

16. Felhasznált irodalom

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

Haraszthy I. (szerk.) (2014): Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár

A Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039) különleges természetmegőrzési terület (SAC) adatlapja (<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUDI20039>)

Dövényi Z. (szerk.) (2008) Magyarország kistájainak katasztere

www.novenyzetiterkep.hu

www.termeszetvedelem.hu

<http://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

<http://web.okir.hu/hu/>

www.mme.hu

17. Aláírólap

A dokumentációt készítette:

Pósn Gergely Gábor

természetvédelmi mérnök

Bányagép Kft.

2234 Maglód, Sugár utca 120.

Maglód, 2025. június 2.